

Utbildningsdepartementet
u.remissvar@regeringskansliet.se

**Betänkandet Offentlighetsprincipen eller insynslag –
Allmänhetens insyn i enskilda aktörer inom skolväsendet
(SOU 2024:28) och den kompletterande promemorian
Offentlighetsprincipen med lätttnadsregler för mindre enskilda
huvudmän i skolväsendet**

U2024/01169

Konkurrensverket har i uppdrag att verka för en effektiv konkurrens i privat och offentlig verksamhet samt en effektiv offentlig upphandling till nytta för det allmänna. Yttrandet avgränsas till sådana aspekter som följer av Konkurrensverkets ansvarsområden.

I betänkandet *Offentlighetsprincipen eller insynslag – Allmänhetens insyn i enskilda aktörer inom skolväsendet* (SOU 2024:28) redovisas tre olika alternativ till hur insynen och transparensen i enskilt bedrivna verksamheter inom skolväsendet kan förbättras. Alternativen är att antingen göra offentlighetsprincipen tillämplig i bl.a. fristående förskolor, skolor och fritidshem genom ändringar i OSL, eller införa någon av två varianter av en ny lag om insyn hos enskilda huvudmän inom skolväsendet. I promemorian *Offentlighetsprincipen med lätttnadsregler för mindre enskilda huvudmän i skolväsendet* presenteras ett fjärde förslag som innebär att offentlighetsprincipen görs tillämplig i fristående förskolor, skolor och fritidshem genom ändringar i OSL men att det även införs lätttnadsregler för huvudmän som har högst två enheter (skolenheter, förskoleenheter eller fristående fritidshem) eller som ingår i en koncern med högst två enheter. Det föreslås även att större huvudmän ska kunna tillämpa lätttnadsreglerna under en övergångsperiod.

Konkurrensverket anser att en förutsättning för att skolvalet ska kunna leda till kvalitetskonkurrens är att vårdnadshavare och elever har tillgång till relevant och korrekt information om de skolor de har att välja mellan. Konkurrensverket anser därför att uppgifter om samtliga skolenheters verksamheter och resultat behöver finnas tillgängliga, såväl för de vårdnadshavare som ska välja skola som för myndigheter och andra aktörer som vill granska eller jämföra skolornas verksamheter.

Uppgifter om bland annat betyg och ekonomiska resultat bör redovisas för alla skolenheter, såväl kommunala som med enskilda huvudmän.

Konkurrensverket anser att offentlighets- och sekretesslagstiftningen är en viktig del av det svenska demokratiska systemet eftersom den gör det möjligt att kontrollera att myndigheter följer lagar och regler. Samtidigt vill vi påpeka att lagstiftningen innebär en avsevärd administrativ börda för de verksamheter som omfattas och det därför finns anledning att noga överväga i vilka situationer det finns anledning att tillämpa dessa lagar på annat än myndigheter. Vi vill även uppmärksamma att en ökad transparens mellan konkurrerande företag kan innebära negativa effekter för konkurrensen. Konkurrensverket anser visserligen att utgångspunkten bör vara att kommunala och fristående skolor bör lika-behandlas, men har svårt att bedöma om det är nödvändigt att införa offentlighetsprincipen för fristående huvudmän för att åstadkomma en insyn som täcker de behov vårdnadshavare, tillsynsmyndigheter och granskande media kan ha av uppgifter om skolornas verksamheter eller om det kan vara tillräckligt med en insynslag enligt utredningens förslag.

Oavsett vilket alternativ som väljs, dvs. att tillämpa OSL på enskilt bedriven verksamhet i skolväsendet eller införa en särskild insynslag som ger motsvarande insyn anser Konkurrensverket att det kan vara rimligt att tillämpa lättnader för huvudmän som bara driver en eller två skolor med relativt få elever. Sådana lättnader bör dock inte innebära att vissa skolor undgår insyn i relevanta avseenden.

Konkurrensverket har i övrigt inga synpunkter på förslagen i betänkandet eller i promemorian.

Detta yttrande har beslutats av den vikarierande generaldirektören Hanna Witt. Föredragande har varit rådet Stefan Jönsson.

Beslutsfattandet har dokumenterats digitalt och yttrandet saknar därför namnunderskrift.

Hanna Witt